

פרטינל מט. 2/ פ"א

מישיבת ועדת הכספים

ביום ד', ו' תמוז תש"י - 21.6.50.

נוכחים:

- ד. צ. פנקס - יו"ר;
- ש. דיין;
- א. ס. גביחובסקי;
- ד"ר י. בדר;
- א. הרצפלד;
- ד"ר י. בדר;
- ב. רפפור;
- י. רוקח;
- פ. נפתלי;
- ד"ר א. גרנות;
- א. בן-אליעזר;
- י. אפרתי.

נוכחים:

- ד"ר ברגמן - נציג האוצר;
- ש. ספינק - מטעם האוצר;
- כ. אילון - מזכיר הועדה.

סדר היום:

- א. הצעות נוספות להכנסות - מט רוחי מלחכה.
- ב. הצעות להכנסות נוספות - מט "הלון".
- ג. הצעות להכנסות נוספות - מט על כלבים.
- ד. הצעות להכנסות נוספות - בלו על קפה.
- ה. הצעות להכנסות נוספות - מכירת רכוש המדינה.
- ו. חוק מט קליטה - תיקון - 1950.
- ז. חוק מט רכוש עירוני - הוראות שונות - תש"י - 1950.
- ח. חוק לתיקון פקודת מט רוחי הברות.
- ט. חוק מט טבח כקרקעים.
- י. חוק לתיקון פקודת מט ההכנסה - תש"י - 1950.

= = = = =

א. הצעות נוספות להכנסות - מט רווחי מלחמה:

ב. רפטור: אני מציע להוסיף להכנסות מעיף שייקרא
בסמ "מט רווחי מלחמה", שלפיו יוטל מס
בגבול של 5%-6% על אלה שהרויחו רווחי מלחמה בתקופה שבין
1939 ו-1950 בסכום של למעלה מ-100,000 ל"י. אני חושב שמס
זה יוכל להכניס 5 מיליון ל"י, ואני מציע להקדיש את הסכום
הזה לצרכי בטחון. כשהועדה תחליט אם לקבל את המס או לא, אני
הצעת חוק מפורטת.

היו"ר ד. צ. פנקס: אין ייקבעו הרווחים שהיו לאנשים? האנשים
האלה יילמדו מס הכנסה בעבר; אין תבדוק אם
האנשים הגישו חשבונות נכונים של מס הכנסה או לא? הסדינה אינה
יכולה להטיל קנסות, אלא מסים. האם אתה חושב את הגדלת ערך
הרכוש לרווח?

ב. רפטור: המס הזה יהיה הדרגתי, והמסוּצע יהיה כ-5%.
אני מעריך את הרווחים שעליהם יחול המס
בסאה מיליון ל"י. אינני חושב את הגדלת הערך לרווח, אני מניח
שבמפעלי טוקולד, במפעלי אפיה, בנין, עבודות צבוריות, חרוטת,
אריגים, עור, פרוות, נעלים, מרגרינה, סמן סבון, הובלה, וכו'
היו רווחים גדולים. קצבים, טוחרי עצים, טוחרי דגים, מוכרי
עופות וכו' הרויחו סכומים גדולים. לפי החומר שבידי, אפשר לקבל
מהמס חמשה מיליון ל"י.

פ. נפתלי: אני מציע לבדוק את ההצעה, ולטמוע את דעת
האוצר על האפשרות של ההוצאה לפועל. אינני
רוצה להצביע נגד ההצעה, כי הרעיון הוא טוב. אני מציע שאחרי
גמר התקציב נבדוק את הדבר. אם במסך השנה נגיע למסקנה שאפשר
להטיל את המס, תהינה ההכנסות ממנו מוקדשות לכסוי הגרעון
בתקציב הבטחון.

ד"ר א. גרנות: אי אפשר להצביע בעד או נגד ההצעה הזאת;
אינני רוצה להצביע נגד רעיון טוב, אולם,
אינני רוצה להחליט על דבר שאינו מבוסס. אם תובא לפנינו תכנית
מעובדת, אני בעד זה שנבדוק אותה. אני מציע לא להעמיד את ההצעה
להצבעה עכשו.

י. רוקח: יש לי סימפטיה לעצם הרעיון, אולם, אני
סבור שמר רפטור קלקל את הצעתו ע"י הרסימה
של אותם האנשים שהוא מציע לגבות מהם את המס.

ד"ר י. בדר: אני מציע להפסיק את הויכוח, ולתת למר
רפטור רשות להביא הצעה בכתב.

א. הרצפלד: בסנה שעברה היתה הצעה אבסטרקטית בענין
זה. הסנה ההצעה יותר קונקרטיית. הייתי
מבקש את רפטור לחשוב אם יש לדון בהצעתו לפי גמר התקציב. אני
מאמין שהוא מתיחס להצעתו ברצינות. דוקא משום כך, עליו להציע
הצעה שנוכל להבינה. אינני יכול להצביע בעד או נגד ההצעה,
כי אינני יודע אותה. אני מציע לברר את הענין אחרי הדיונים

על התקציב. אני בעד זה שנמצא דרך לכסוי הוצאות הבטחון.

היו"ר ד. צ. פנקס: אינני מקבל את הצעת רפטור. אין לי רשות לגבות פסים שלא היו קיימים לפני קום המדינה על רוחים שנעשו בתקופה לפני קום המדינה. אם אדם הרויח איזה שהוא סכום בתקופת המנדט, הוא שילם את המסים שהיו קיימים אז. אם אנו קובעים חוק מס הכנסה, אנו נותנים לאנשים ברירה אם להרויח סכום גדול ולשלם ממנו אחוז גדול, או לא להרויח את הסכום. מר רפטור מציע החרמה ולא מס, ואני נגד החרמות. המס שהוא מציע אינו אפילו מס רכוש, כי הוא אינו רוצה לגבות אותו מערך הרכוש. אני מוכן להצביע נגד ההצעה מיד. אם הכוונה היא לגבות את המס על רוחים שנעשו אחרי קום המדינה, הרי בעלי הרווחים יצטרכו לשלם מס הכנסה גבוה בהרבה מ-5%. אני מתנגד למס כזה על אורך המדומה של נכסים וכו'.

ד"ר א. גרנות: הפרוצדורה אינה נכונה. אינני רוצה להגיע עכשו להצעה בעד או נגד הצעתו של מר רפטור, כי אינני רוצה להצביע על רעיון. הרעיון הוא טוב, אולם, יש לבדוק את השכדות. אני מציע שבדוק את הדבר אחרי התקציב; אם תהיה תכנית, נדון עליה, אך לא כעת.

ב. רפטור: אינכם יכולים לילול את הגשת הצעת. הודענו על הצעה זאת לפני שלושה שבועות, והיו"ר אמר שנוכל להביא את ההצעה בסוף. אנו ננסח את ההצעה. אני מחפש דרכים שונות מטל שר האוצר להגדלת תקציב הבטחון. אם יצטרכו לי מסכומים להצעה באופן פרינציפיוני, אני מוכן לעבד את הפרטים. אני מכניס את ההצעה באופן פורמלי; אם היא לא מתקבל, אדרוש הסתייגות. מכניס הצעה בכתב לכנסת, ואני מוכן להכניס אותה לוועדה לפני כן.

פ. נפתלי: אם תהיה הצבעה על הצעה זו כרגע, לא תהיה לי ברירה אלא להצביע נגדה, אם כי אני חושב שהרעיון הוא טוב.

ג. דיין: אי אפשר לדון על דבר שאינו מבוטא. הייתי רוצה לדעת, מה דין הסוגיות ההסתדרותיים והקואופרטיבים בענין זה? יש לי גישה אחרת להון פרטי, גישה שונה להון צבורי. אם גוף צבורי הרויח, הוא משתמש בכספו כדי להעסיק פעלים. אינני יכול להצביע על הדברים כל זמן שהם אינם ברורים לי. רפטור חייב להביא הצעה מפורטת על מספרים. היות והענין מסובך כ"כ, והיות ובין כך לא נשפיק לסיים אותו לפני גמר התקציב, אני מבקש לא להביא אותו לידי כך, שנוריד סדר היום את ההצעה.

היו"ר ד. צ. פנקס: אי אפשר להוריד את ההצעה מסדר היום, אולם, אפשר להצביע נגדה. אם מר רפטור עומד ע"כ, אני מוכן להעמיד את ההצעה. אולם, מר רפטור לא יוכל להגיש לכנסת יותר משהציע כאן. אם מר רפטור רוצה להגיש הצעה מפורטת, יוכל להגיש אותה מחר לוועדה, ואח"כ לכנסת.

י. רוקח: אנו עובדים כמסופר על המדינה, ולא כמסופר ההסתדרותיים. איננו צריכים להכנס לחישובים אם מוטד מסוים הוא ההסתדרותי או לא, ואם מס מוטל על מוטד ההסתדרותי או על מוטד אחרים. אני מבקש לדון על הדברים באופן כולל. חברה ששלמה מס הכנסה ועוד מסים, ולכן, אם מדובר על מס זה, לדבר עליו באופן שווה למוסדות ההסתדרותיים ואחרים. ישנה הצעה להכניס 5 מיליון ל"י לתקציב; יכולה להיות החלטה להסכים להצעה או לא. אני סובר שמוטב לקבל את הסכומים האלה ע"י מס עזבון.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אני מציע שפרוטוקול יגיש את
הצעתו, והוא באביע.

החלט שחבר הוועדה ב. פוטור יגיש את
הצעתו בדבר מס רווחי מלחמה שיהיה בגדר.

סיכום:

ב. הצעות להכנסות נוספות - מס הלוך:

היו"ר ד.צ. פנקס:
אני מציע לקבוע מס חדש, שלפי דעתי
אפשר לקרוא לו מס הלוך, על כרטיסי
נסיעה לחוץ-לארץ. אני מציע לקבוע מס דרגות למס, 10% לכרטיס
נסיעה זול, ו-15% מסחיר כרטיס נסיעה במחלקה הראשונה באניה, או
באווירון. אם לטיסה שולחים מחוץ-לארץ את הכרטיס, אינני סבור
שאנו צריכים לגבות מסו את המס. המס הוא על הוצאת כסף למטרה
מכויינת בארץ, ולא על יציאה, אין ליחרר מהמס אף אדם, מצויא
הפרינה ועד הטליו והפקיד הקטנים ביותר. במקום שם קובים את
הכרטיסים, יתנו נוסף לכרטיס קבלה ותלוש, ובזמן שהנוסע עולה על
האניה או האווירון, פקיד המס בודק אם תלוש המס בעיה מטידורו,
לפי התלוש. לא הייתי מחרר מהמס עולים החוזרים לחוץ-לארץ. אם
העולים האלה הביאו לארץ למעטים על חשבון הצבור, ואין לשחררם.
אם למיירים אם כרטיסיהם בקניה בחוץ-ארץ, הם אינם חייבים לשלם,
אולם, אם הם קונים את הכרטיס כאן, הם צריכים לשלם את המס בדיוק
כשם שהם משלמים מס פותרות וכו'. אינני יודע מה מס זה יתן. נוספים
במסוצ קרוב ל-2000 איש לחדש, במסוצ יכול המס הזה לתת 250 אלף
ל"י לזנה, אם נביא בחשבון מסיר של -100 ל"י לכרטיס המסוצע.

ד"ר א. גרנות:
האם האוצר חושב להגיש הצעה בנידון זה?
מדוע מס זה לא יכול להיות חלק מס
הפותרות? אפשר לקבוע מס פותרות על כרטיסים לחו"ל. אינני סבור
שרצוי להכניס מס חדש, העלול רק להרגיז ולגרום לשמועות.

ד"ר ברגמן:
במסוד המספטים בודקים נוסח לחוק
כזה. אולם, אפשר להכניס מסו לתקציב
גם בלי נוסח.

ב. פוטור:
אם מציעים חוק חדש, החוק מוכרח
לגוש לפני התקציב. אם זה חלק מס
פותרות, אין צורך בהצעת חוק לפני התקציב. אני טסכים למס כזה
אולם המסו גדול מדי. יש להביא בחשבון למס מה אדם נוסע. ישנם
אנשי יוקמוס ונוסעים; ישנם מסו אנשים הנוסעים לצרכים רפואיים;
יש של יחים, ועוד. יש לדרג את המס. האחוז המוצע ע"י היו"ר הוא
גבוה מדי. המס צריך להיות בגבול של 5% עד 8%.

ד"ר ברגמן:
אולי יענינו ע"כ שלא הבאנו את ההצעה
יותר מוקדם. חשבנו להטיל את הדבר
ע"י תקנות מצד ישר האוצר במס פותרות. אולם, הפנו את תלושת ל"י לכך
שאפשר להטיל מס פותרות על פותרות ולא על פותרות. החוק מנוסח
זה מנוועים, ונסא בדריקה במסוד המספטים בקשר לכמה מאלות. רוצים
להקטין את מספר הנוסעים. אם רוצים לעשות זאת, יש להגדיל את המס
כדי שתהיה יבנים משהו. נדמה לי שההצעה תהיה בין 15% ל-30%.
המרצות הברית משלמים מס על כל נסיעה ברכבת חשמלית בתוך הארץ.
יש הצעות לשחרר סן המס הנוסעים לצרכים רפואיים, מסודניים
וכו'. כל נסיעה מטעם המסלה תיחשב לאורך מס זה, כנסיעה רגילה.

המדורים האדמיניסטרטיביים בקשר לחוק הם קלים, כי כדי לקנות כרטיס נסיעה יש צורך בקבלת אישור מטעם המפקח על המטבע הזר. זה לא יגרום לעבודה נוספת, אלא במקרים של שחרורים ממס. לתיירים כוכרים את הכרטיסים בדביזים, ואני חושב שאם נשחרר אותם מן המס, יצא הפסדנו בסכרנו.

י. רוקח: אני מתנגד לזה שסמס זה יופיע ברשימת מס המותרות. צריך להיות חוק גלוי וצבורי, כי אנו רוצים למנוע את היציאה. יש לחלק את המס לתיירים הנוסעים לטוגים. אני מתנגד לכך שיטילו מס על התיירים. אנו רוצים לבנות בתי מלון בשביל התיירים בהספים רבים, כדי לעודד את התיירות, ואיננו צריכים להטיל מס על תיירים. יש צורך לשחרר מן המס מקרים סוציאליים ובריאותיים; ישנם מקרים אשר בהם יש הכרח לעזור את הארץ מסיבות בריאות. יש נוסעים מהעמ המטלה. המטלה תסלם לעצמה את המס, יש לעבד את כל הפרטים האלה. אני רוצה להגיד לכם שע"י חטלון כסף בלבד לא נמנע את היציאה מהארץ. אנשים יעשו הכל כדי למצוא עוד כסף ולנסוע. כדי למנוע את היציאה מהארץ, יש צורך בפעולת הסברה.

א. בן-אליעזר: לא חשבנו מספיק על חוק זה, ועל ההכנסה שהוא יכול לתת. היה טוב אילו מטרד האוצר היה מביש לנו פירוט, כמה אנשים נוסעים כשליחים, כמה נוסעים מסיבות רפואיות, כמה נוסעים ללמוד מקצוע, כמה נוסעים לבלות וכו'. אם נחקור את הדבר הזה, נראה כי אין מקום לחוק; רוב האנשים נוסעים כשליחים או בענייני מסחר, או ללמוד מקצוע, או מסיבות בריאות. איננו מקבל את הצעת המטלה שהמס הזה יוטל בגובה של עד 30%. אשר לתיירים, אני סבור כי שכרנו יצא בהפסדנו אם נשחרר אותם מהמס. אם יעבד מסים בתוך הארץ, הם יכולים לסלם כמו האחרים. אולם, אין להטיל עליהם מס כדי לחזור לארצם. עומדת השאלה, כמה נוכל להפסיד ע"כ לנטיל על התיירים את המס הזה. עלינו למשוך את התיירים, ולהוציא מהם כספים, אך לא בדרך זו. יש לדון בנית את כדאי להטיל את המס הזה.

הי"ר ד. צ. פנקס: אני מסיר את הצעתי עד שנוסח ההצעה יובא לפנינו.

ס י כ ו ם : ההצעה להטלת מס על כרטיסי נסיעה לחו"ל, הוסרה מעל סדר יומה של הועדה, עד שנוסח ההצעה על המטלה בניהול זה יובא לפנינו.

ג. הצעות להכנסות נוספות - מס על כלבים:

א. מ. בניחובסקי: אני מציע להטיל מס ארצי על כלבים. יש בארץ כ-7,000 כלבים, ואם אנשים רוצים להחזיק אותם, עליהם לשלם. אני מתפלא על שטר האספקה והקצוב לא עשה כלום במסח זה.

הי"ר ד. צ. פנקס: אני מקווה שלא תהיה הסתייגות בענין זה.

ס י כ ו ם :

הועדה דחתה את הצעת פר גניחובטקי להטיל מס על החזקת כלבים.

ד. הצעות להכנסות נוספות: - בלו על קפה:

היו"ר ד. צ. פנקס: ביררנו פעם אם להטיל בלו על קפה. אני מבקש את האוצר להודיע אם רוצים להשאיר את ההכנסה בחיובון המסחרי של מטרד הגמפקה והקצוב, או להכניס את הסכום כתומפת לבלו.

ה. הצעות להכנסות נוספות - סכירת רכוש המדינה:

ד"ר י. בדר: אני מציע הכנסה של חמשה מיליון ל"י ע"י סכירת רכוש המדינה.

היו"ר ד. צ. פנקס: דבר זה אינו טיף לתקציב הרגיל.

ו. חוק מס קליטה - תיקון - 1950:

היו"ר ד. צ. פנקס: (קורא את נוסח הצעת החוק). על המספר כבר החלטנו בעצם. היות והטלנו את מס הקליטה רק בינה אחת, ההצעה היא להטיל אותו שנה נוספת.

י. רוקח: אני מציע לתקן את גובה המס, ולדרג אותו. אני מציע את הדרגות הבאות: 2%, 3%, ו-5%.

ד"ר ברגסון: הדירוג הנוכחי הוא: 3%, 4%, ו-5%.

י. רוקח: התחילו לגבות את המס מאוקטובר. אם לאריכים את החוק לעוד שנה, הרי מחילים מס כפול על סטלמיו.

י. אפרתי: הצעתי לשנות את דרגות המס. שמעתי מסר האוצר שלמען הגבייה, אין לשנות את הדרגות. אם הודעת המר עומדת בתוקפה, אני מציע לא לחזור להצעתי.

ד"ר י. בדר: אנו מדברים על חוק שלא היה בדיון. אחרי מה שטבענו מטר האוצר על הגבלת מס ההכנסה עד 50%, אינני יודע אם יש מקום למס זה הטבה. מס הקליטה הוא חלק מס ההכנסה. אמנם טבענו שהוא שונה מס ההכנסה בזה, שהוא הוטל רק לטובה אחת, אבל, אני רוצה שהאוצר שלנו אינו שונה ממרדכי אוצר במדינות אחרות; אם בונה פעם מס, אין סכויים להפסיק אותו. אני מציע להקטין את המס ל-0,1%, כי אין לי דרך אחרת להסתייג. לעת עתה אין צורך בחוק זה, כי למעשה לא נבנה מס קליטה בעד אשתקד, ויעבור זמן מה עד שיגבו אותו. ההצעה הזאת יכולה לבוא בספטמבר, אחרי שהאוצר יגבה את המס המגיע לו בעד החדשים שעברו. מס זה פוגע בצדק ובאינטרס הכלכלה של הארץ. הוא אינו פרוגרסיבי אלא רגרסיבי. אני מבקש את מר האוצר, באופן זמני, לא לעמוד על הצעתו. אם המס יעמוד על הצעתו, אני מציע להקטין אותו ל-0,1%.

א. ס. גניחובסקי: יש לדון קודם כל על ההצעה להגביל את מס ההכנסה עד 60%. אני קויד את מס הקליטה עם ההצעה הזאת. אני מציע לשנות את המס, כי אני סתנגד לסריון מס להוצאות מיוחדות. ועדת הכספים הבטיחה לעצמה שסמ זה הוא לטובה אחת. בטנה שעברה אמרו לנו שיש צורך בשני מיליון ל"י בקטר עם הקליטה. אם לא מתקבל הצעתי לדון על ההגבלה במס הכנסה לפני הדיון על מס קליטה, אני מציע לקרוא למס זה מס הכנסה.

ב. רפטור: אני מציע חיקון כמעוף 3. אני כ"ייע במעוף זה את הורגות הבאות: 0,5%; 2%; 4%; 8%; 10%.

פ. נפתלי: האם הכוונה היא לגבות את המס פעמיים בשנה זו? אני מניח שאת העודף שלא נגבה הטבה, נוכל לגבות בשנה הבאה. אני בעד חידוש החוק. שאלת המס אינה חשובה, כי אין סלימטים בכסף למטרה מסוימת. אנו מוצאים לקליטה סכומים הרבה יותר גדולים. אם מדברים על רגרסיביות, הרי אינני רואה את ההגיון הפרוגרסיבי שבהורדת הדרגה העליונה של מס הכנסה. אני מציע לא לשנות דבר. אם רפטור מגיע עד 10%, הרי הוא מוסיף עוד 5% ל-80% מס הכנסה. אני סבור שאין להוסיף על המקסימום של מס הכנסה.

ד"ר א. גרנות: אני סבור שיש לסמור על המס "מס קליטה" כדי שנדע שסמ זה הוא זמני. זה יקל על ביטול המס בעתיד, בלי לפגוע במערכת מס הכנסה. אין כל התנגדות לפרוגרסיביות בהצעה להפחית את המקסימום של מס הכנסה, כי הפחתה זו שגורמת הפסד קטן כאד לכדינה, יכולה לעזור בהרבה לעודד הסקעות הון.

ד"ר ברגמן: הכוונה היתה לא לגבות את המס פעמיים, אלא לנכות את המס מן המסכורת של העובדים כדי חודס בחודסו. בטת החדשים הבאים נפיים את גביית מס הקליטה עבור הטבה שעברה.

היור ד. צ. פנקס: אני מתכוון לשנוי הדרגות. אני רוצה להזכיר לוועדה, בכמה עמל עלה לנו הדירוג הקיים. דירוג אחר לא יתן מאומה, כי אלה המסלמים את הדרגות הגבוהות הם מועטים מאד, ואנו רוצים לקבל מסמ זה כסף. גם המס אוכר טהו ומזכיר לנו שאנו חייבים לעזור במצורת הקליטה. כל זמן שתימסך

הקליטה, צריך להשאיר את המס הזה. זמן הגבייה דומה לזמן הגבייה של מס עירוני ומסים אחרים. חצי שנה אחרי שיפסק מס הקליטה, יצרכו החייבים במס לשלם אותו, על חשבון חיובים בעד העבר. גם במס הכנסה יש תמיד עודף של חוב לכדינה.

ס י כ ו ם :
הועדה קבלה את הצעת האוצר להטיל את מס הקליטה לשנה נוספת, לפי הדירוג הנוכחי.

חבר הועדה ב. רפפורט סוטר לעצמו זכות להטתיגות, ומציע לשנות את דרגות המס ל-0,5%; 2%; 4%; 8%; 10%.

חבר הועדה י. רוקח סוטר לעצמו זכות להטתיגות, ומציע שתוקפו של מס הקליטה עבור השנה הקודמת יחול מיום 1.10.49.

חבר הועדה ד"ר בדר סוטר לעצמו זכות להטתיגות ומציע להקטין את גובה המס ל-0,1% מהלכנסה החזיבת במס זה, במקום הדרגות הקיימות.

ז. חוק מס רכוש עירוני - הוראות שונות - תש"ז (1950):

ד"ר ברגמן: סעיף 1 של החוק הוא המסכת לעורר המס שנקבעו אשתד על מגרשים. אשתד נקבע המס רק לשנה אחת; כעת רוצים לעשות אותו סדר בשביל השנה המתחילה ב-1.4.50.

סעיף 2(א) של החוק אוטר, שועדות ההערכה תהינה בתוקף 7 שנים במקום חמש שנים. בכמה מקומות סימו הועדות את ההערכה, אולם לא בכולם. במקומות אחרים במסאות הועדות באמצע העבודה, ואם נפסיק אותן, תצטרכנה הועדות החדשות להתחיל את העבודה מחדש.

היור' ד. צ. פנקס: בשנה הקודמת היה ויכוח על גובה המס. אנשים חושבים את המס הזה למכביר מאד. לו היינו מגיעים למסביליזציה של המסק ולהגדלת מס ההכנסה, היינו יכולים להקטין את המכסות של המס הזה. אני מציע לא לתת לגובה המס קביעות, ולהמשיך את המצב הקיים שנה נוספת.

אינני סבור שצריכה להיעשות הערכה כל 7 שנים, כי יינם שנויים גדולים בתקופות קצרות. לכן אני מציע לא להגדיל את התקופה. האם באמת אי אפשר לשנות ועדות כל חמש שנים?

ד"ר ברגמן: אנו מדברים כל הזמן על הערכת המס לעיריות. אם בעוד שנה נעביר את ההערכה והגבייה לעיריות, יהיה זה קשה מאד. אין אסון בכך שהחוק יישאר כמו שהוא, אולם מערכת ההערכה והגבייה היא כבדה, ורצוי לא להניע אותה שוב. המס הזה אינו חל על בנייני חרשים. אנו מתחילים את ההערכה על מגרשים. אין צורך להכביר על הדברים האלה דוקא בשעה שאנו דנים אם להעביר את המס הזה לעיריות. אני מציע להאריך את התקופה ל-7 שנים, ולקבוע בשנה הבאה אם המס יעבור לעיריות. בכמה מקומות תמתיים ההערכה השנה.

י. רוקח: אני מתרעם ע"כ שלא הצליחו לעשות את ההערכות בכל הערים השנה. בתל אביב ובחיפה סימו את ההערכות, אולם, במקומות כמו רמת גן ובני ברק ועוד, לא גטרו את ההערכה. החוק חייב לסיים את ההערכה במסך השנה. אפשר היה לסנות ועדות הערכה רבות יותר. גורמים עוול בזה, שאין מעריכים בכל המקומות באותו זמן.
מאחר שלפי החוק אפשר להעריך מחדש אם יש הבדל ב-20% מההערכה הקודמת, אין צורך להגדיל את התקופה ל-7 שנים.

י. אפרתי: בחלק מן המקומות לא סימו את ההערכה. ישנו ויכוח לפי יעבור המס. לטובת הענין, אני חושב שאפשר להאריך את תוקף קיומן של הועדות לעוד שנה אחת, כדי שתסיימה את העבודה.

היו"ר ד. צ. פנקס: נכון הדבר לצריך לקיים את ההערכות באותה שנה בכל המקומות, כי אחרת גורמים עוול לחלק מן התושבים. אני מבקש את האוצר לטפל בענין זה בארץ כולה, במידה שווה.

איננו יודעים ויודעים קושי בסנוי ועדות. הועדה מורכבת בעקר מפקידים מסלתיים, ומבאיג אחד או שנים של הצבור. אין קושי בסנוי ועדות במספר יותר גדול, כדי שהעבודה תסתיים בהקדם.

ד"ר ברגמן: אם בחליף את הועדות הקיימות, נצטרך להתחיל עבודה רבה מחדש. אם הועדה נתמנתה במאי 1945, זמנה נגמר במאי 1950. למה להכריח את שר האוצר לסנות מחדש ועדות? הדבר לא יונה בטאוכה למסלם המסים, ויקשה על האוצר. אין לנו מספיק פקידים היכולים לעשות את העבודה הזאת, ולכן איננו יכולים לסנות ועדות רבות. אני מבקש לא לעשות קושי בענין פורמלי גרידא.

פ. נפתלי: אין כאן דבר פרינציפיוני, אלא ענין של התגברות על קושי אדמיניסטרטיבי. אני סבור שיש לתת לאוצר את האפשרות הזאת. אי אפשר להחליף את הועדות באמצע העבודה; אפשר להחליפן בעוד שנתיים.

ב. רפפור: אני מציע לקבל את הצעת האוצר, כי אין בכך ענין פרינציפיוני.

ד"ר י. בדר: לעומת סעיף 1 של הצעת הממשלה, אני מציע סעיף 3 בנוסח הבא: "שעורי המס על המגוריים הפנויים יהיו כמו שהיו לפני תיקון החוק שאל בשנת תש"ט - 1949".

הצעת הליגה היא: ההכנסה מן המס המביעה ממקומות סבגבולות הטיפוס של הועדות העירוניות של ירושלים, תל-אביב (כולל יפו) וח'פה, תועבר בכללוהה לעיריה המתאימה מן העיריות האלו מיום 1.4.50.

כן אני מציע סעיף 5 בנוסח דלהלן: "המסכיות שניתנו ע"י החוק בנוגע למס הרכוש העירוני לסלסונות המדינה, ובפרט בנוגע לשומת המס והערכת המסוקעים לגביית המס, יעברו כיום 1.4.51 למועצת העיר המתאימה מן העיריות הנזכרות

בסעיף הקודם."

סעיף 6 יהיה בנוסח דלהלן: "ער האוצר רשאי להתקין את התקנות הדרושות כדי לכלול את המס שהועבר למערכת המסים המקומיים ולהתאים את החוק הקיים לטובי זה";

י. רוקח: האם אין סבדילים בין בניני מגורים לבניני מסחר ותעסיה לצורך קביעת גובה המס? בתקופת המנדט שחררו מוורקו בנינים אשר שכר הדירה עליהם היה נמוך מ-24 ל"י לשנה. אני מציע לשחרר מוורקו בתים ששכר הדירה בהם אינו עולה על 40 ל"י.

ד"ר ברגמן: יש הערכה מיוחדת לבניני תעסיה; לגבי בניני מגורים ומסחר ישנה אותה הערכה. מסלטים את המס לפי הערך השנתי. נדמה לי שבעיריות הקטנות מסחררים מסמ בתים ששכר הדירה עבורם מגיע עד 10 ל"י, ובעיריות הגדולות מסחררים בתים ששכר הדירה בהם אינו עולה על 20 ל"י.

היור' ד. צ. פנקס: אני מתנגד להצעת סר רוקח, כי היא מסחררת מן המס אנשים המוציאים אלפי לירות כדי לקנות דירה בבית סוחר.

י. רוקח: אני מבקש לקבל אינפוטציה, איזה שכר דירה מסחררים כהמס.

ס י כ ר מ : הועדה קבלה את הצעת האוצר להמשיך את טעורי המס שנקבעו אשתקד לשנה נוספת. כן קבלה הועדה את ההצעה שוערות ההערכה תמוניה ל-7 שנים.

חבר הוועדה ד"ר י. בדר שומר לעצמו זכות להסתייגות, ומציע, לעומת סעיף 1 של הצעת הממשלה, שטעורי המגורים הפנויים יהיו כמו שהיו לפני תיקון החוק שחל בשנת תש"ט-1949.

חבר הועדה ד"ר בדר שומר לעצמו זכות להסתייגות נוספת, ומציע את שלוש הצעותיו הנ"ל, לסעיפים 4, 5, ו-6.

חבר הועדה י. רוקח שומר לעצמו זכות להצטרף להסתייגותם האחרונה של ד"ר בדר.

חבר הועדה י. רוקח רשאי להכניס הצעה בדבר העלאת גובה שכר הדירה המסוחרר מסמ, עד לאחר שיקבל את האינפורמציה שבקש ממשרד האוצר.

ח. חוק לתיקון פקודת מס רווחי חברות:

היור' ד. צ. פנקס: ההצעה היא להאריך את תוקף הפקודה לעוד שנה.

ד"ר י. ברד: אני מציע, לכם עדוד פעילות החברות, לשחרר את החברות ב-5% מתוך 50% שהן חייבות ללכם. אני מציע למחוק את הסעיף השני.

י. רוקח: אני מציע לסנות את הסם „מלחמתי“ ל„הירוט“.

היור' ד. צ. פוקס: עם זה אינו מסנה. אחרי כריתת חוזי הסלום עם מדינות ערב, אפשר יהיה לדרוש את כתיקת המלה „מלחמתי“.

ס י כ ו ם : הועדה קבלה את הצעת המטטלה.

חוק מס שבח מקרקעים:

ד"ר ברפמן: בעצם מוחקים את סעיף מסנה (ב). זוהי הוספת מעטה. אסתקד בקבע שמס שבח מקרקעים לא ייגבה אם הנכס הנסחר אינו עולה במחירו על אלף ל"י. בקטת האוצר היא לנסל את הסחרור הזה, כי הוא מאפשר טרנסאקציות שונות שאינן כשרות. בהפרש במכוסים לא יהיה גדול.

א. מ. גניחובסקי: אני מציע לדחות את ההצעה, כי מבחינה פסיכולוגית היא תשפיע לרעה, ולא תכניס הרבה.

ד"ר ברד: אני מציע הצעה סנוזה במקצת, אולט אין לי ברירה אחרת. אני מציע שבסעיף 2 יכתב 1001 ל"י במקום 1000 ל"י.

הטנויים התכופים בחוק הורסים את אסון הקהל בו. היו אנשים שבמשך השנה בנו על החוק הזה; אין אנו יכולים לסנותו אחרי שסה חדשים.

פ. נפתלי: אינני רואה צורך לדון על הצעה זו בקטר עם התקציב. הצעה זו אינה מטפיעה על הערת התקציב. אני מתנגד לצורה זו של טנוי החוק. אנו צריכים ללמוד את הדברים האלה מהנטיון. אני מציע לדחות את הדיון בהצעה זו עד לאחר התקציב.

י. רוקח: אני מתנגד להצעה. אני מציע להעלות את הסכום המסוחרר מן המס ל-1,200 ל"י. אנשים מוכרים מגרמים רק כשהם במצוקה, ואין "לחנוק" אותם. אני מציע להחזיר את ההצעה למטטלה; אחרת, אני מציע להעלות את הסכום המסוחרר ל-1,200 ל"י.

ד"ר א. גרנות: אני מציע לדחות את ההצעה, ולא לסנות את המצב הקיים.

ח'ר ד. צ. פנקס: אני מצטרף להצעה לא לסנות את המצב הקיים. קבענו את החוק בסוף אוגוסט, ועוד קודם מסי לדעת אם שגינו או לא. דחיית ההצעה כעת, אינה מונעת הבאת הצעה דומה בעוד חצי שנה או שנה. אני מציע לבקש את הסך לקחת את ההצעה בחזרה. אם הוא לא יטכים לכך, תהיה הודעה בכנסת שהועדה מציעה לכנסת לחזיר את ההצעה למסלה.

ט י כ ו ם : הועדה החליטה לא לקבל את הצעת החוק. הוחלט לא לסנות את המצב הקיים בענין מס שבח קרקעים. הוחלט לבקש את סך האוצר לקחת את ההצעה בחזרה. אם סך האוצר יתנגד לכך, תהיה הודעה בכנסת שהועדה מציעה להחזיר את ההצעה למסלה.

י. חוק לתיקון פקודת מס ההכנסה - תש"י (1950):

ד"ר בדר: בטעיף 2 לא ברור לי אם הסחרור הוא כללי או אינדיבידואלי.

הי'ר ד. צ. פנקס: לפי החוק הסחרור אינו אינדיבידואלי.

פ. נפתלי: אינני מבין מה הכוונה כאן. אני בעד כל עורר של ייצוא, אבל, אינני מבין כיצד אפשר לעשות זאת בקטר עם מס הכנסה. אם יש אפשרות לעורר את הייצוא, הרי זה ע"י הפרטים. אם ישנם רוחים, הם מבוטטים על הפרטים. ישנם עסקים אשר חלק מן ההכנסה שלהם היא מן השוק הפנימי, וחלק מן הייצוא. אינני יודע איך מסדירים את החשבונות במקרים כאלה. אינני יכול להצביע על ענין שאיני מבין אותו.

ב. רפטור: כשאמעת' מסך האוצר שהצעה זו תעורר את הייצוא, היה לי יחס חיובי להצעה. אולם, לאוצר יש יחסים עם אנטי תעשייה דרך. מטרה האספקה, והוא יכול למצוא צורה אחרת של ערוד. לא מצביע בגד הצעה זו, כי אני בעד ייצוא. אולם, לא מצביע בעדה כי אפשר למצוא דרכים יעילות יותר לערוד הייצוא, במסגרת הסדרים הקיימים. באיזו מידה מטפיעה הצעה זו מבחינה כספית?

י. רוקח: בתעשיות אשר כולן לייצוא, אפשר לעשות את הדבר; אולם, אינני מבין איך יעשו זאת בקטר לתעשיות המגוונות, אשר יש להן שוק פנימי נוסף לאקספורט. אני מציע לנקוט כאן בשיטה של פרטיות, כמו בקטר לתפוזים.

ד"ר ברגמן: שיטת הפרטים אינה טובה לכל מקרה. הצעה זו היא הצעת נסיון. על הייצוא בארצות אחרות יש מכס גבוה. אם מדינת ישראל תיתן פרט לייצואן, צריך הייצואן להכריז ע"כ בארצות אחרות, כגון אמריקה. שכו של הפרט יוצא בהפסדו. הנסיון הזה בא להרשות להכס ענפים בתעשייה שחרור מס הכנסה, לא על כל הרוחים, כמובן, גם לא על כל הרוחים מהייצוא עצמו. הייצואנים טוענים שהם מפסידים מהייצוא. במקרים מסוימים היה רצוי לשחרר את כל הרוח. אולם, ישנם מקרים, כגון תעשיית היהלומים,

אשר בהם אי אפשר יהיה לשחרר את כל הרוחנים. כדי לארגן את הדבר הזה יהיה צורך להתחשב באופן אינדיבידואלי בכל ענף, כדי לראות מה יעילות השיטה הזאת. השפעת ההקלות האלו על תקציב 1950/51 היא אפסית.

שר האוצר א. קפלן: האמת היא שאנו רוצים לעשות נסיון, אנו כבר עומדים בפני מקרים אשר בהם לא נוכל לתת פרסיות, אבל נוכל לתת הקלות בצורות אחרות. אולי לא נשחרר את כל ההכנסה מס, אולם נוכל לשחרר חלק מסנה. לא תמיד אפשר להבדיל בין הכנסה מייצוא לבין יתר ההכנסות. אנו מחפשים דרכים כדי להעלות את הפרודוקטיביות וכדי להעלות את הרמה. אנו רוצים להבריג את הפרדסנות. היתה לי ייחיה עם אחד הפרדסנים. הוא אומר שצריך להשקיע בפרדס 3,500 ל"י לשנה; מפרדס כזה שהשקיעו בו 3,500 ל"י, במשך השנה, מקבלים הכנסה של 4,000 ל"י ברוטו; לפי החישוב של הפרדסן הזה, ייטארו לו מן ה-500 ל"י 125 ל"י נטו. הוא אמר שלא כדאי לו להחזיק את הפרדס. אני רוצה להפרדסנים יהיו מעוניינים לטווק טחורה. לרוב הגדול של הפרדסנים אין רוחים; אנו יכולים לעודד אותם לספר את התוצרת ע"כ שנבטיח להם שלא יסלפו מס, כמו מפעלים חדשים. אינני חושב לשחרר אותם לגמרי מן המס, אולם אני מעונין להטיל עליהם מס יותר קטן, כדי לעודד את ענף הייצור שיכול להיות מקור טוב מאד לייצוא. אנו מבקשים ברגע זה ייפוי כוח כללי, לפעמים יהיה צורך לחפש דרכים כדי לעודד את הייצוא. אחרי נסיון של מספר חדשים, נוכל להביא לפני הועדה דו"ח על הנעשה. אם כי זה ענין חשוב, נדמה לי שכדאי לנסות את הדבר.

יגידו לי לתת את ההקלות ע"י פרוכיות. קבענו לתת עד 15% פרוכיות על הערך הנוסף של התוצרת. במקרים רבים דורשים מאתנו אחוז פנטסטטי שאיננו יכולים לתת אותו. מאתנו נותנים פרוכיות, אנו נותנים למעשה חומרי גלם.

אני מציע לוועדה לקבל את ההצעה לשנה. בעוד שנה נביא לכם את התוצאות. אני מציע לסדר את הדבר לא לכל מפעל באופן אינדיבידואלי, אלא לכל ענף, לפי המצרכים.

ד"ר א. גרנות: אני סובח את הכוונה הטובה. יש צורך חסור במסאעים נוספים לשם עודד השקעות. אני רואה ברצון נסיון נוסף לעודד. אולם, אני נכון מההצעה. אני רואה בהצעה כמה דברים לשלילה, ולא ברור לי מה יהיה בה לחיוב. דבר זה הוא חשוב, ויכול לפגוע במס ההכנסה. ישנם קסיים מרובים בקשר לחישוב. החישוב לא יהיה כ"כ קל. אינני יודע מה יצא מנסיון זה. אני חייב לתמוך בכוונה הטובה. ישנן שתי אפשרויות; יש אפשרות להגיד לאוצר לפעול, ולראות באיזו מידה הדבר יצלח. אפשרות שניה היא לברר את ההצעה יותר, ולעשות אותה יותר קונסטרוקטיבית. האם סידר האוצר יכול להגיש הצעה יותר ברורה ויותר בטוחה?

פ. נפתלי: אני מאמץ לדעתו של ד"ר גרנות. אני בעד עודד השקעות הון וכו', ואני בעד הבעת אמון לשר האוצר. אולם, אני חייב לומר שיש לי פקפוקים גדולים בקשר להצעה זו, ואני מדבר ברגע מנקודת מבט של מס ההכנסה. יש כאן כוונה לעשות מס ההכנסה סטטיסטי לפוליטיקה של הכלכלה. אינני חושב שרצוי לעשות תקדים כזה. מס הכנסה קיים זה שנים. יש צורך של אסון גדול בקרב הקהל במס זה. היום ישנה מענה להגבייה אינה שווה, ושהחוגים מקבלי הפטורות מסלמים יותר. אינני יודע אם הדרך לעודד השקעות הון היא ע"י שחרור חלק מסלמי

טס הכנסה.

ד"ר י. בדר: אני מחייב מאד את מנכ"ל ההצעה הזאת. עד כסה שהדבר נובע לי, אני פוכן לתת ייפוי כוח לאוצר לדבר זה. הגישה היא באופן פורטלי גלתי נכונה. יש לסגן את הדבר כן, שניתן ייפוי כוח לשר האוצר לנכות מהכנסה החייבת בטס. להכנסה יש משפעות ידועה לפי חוק טס הכנסה. הכנסה "רווח" טובה מהמוטג "הכנסה". לפי מבנה חוק טס הכנסה, ההכנסה היא אחידה. עלינו לחשוב ע"כ שיש אמורטיזציה, וכו', וקשה לחשב את ההכנסה הקטורה עם טרנסאקציה אחת. בטסחר, הרווח הוא בעצם הבדל בין ההוצאה לבין ההכנסה ברוטו. לכן מוטב לכתוב שטכנים מהרווח. מאחר שגם דרך זו אינה בטוחה, הייתי מציע לשחרר מהטס גם את מחיר הסחורה, או חלק מהמחיר. זו אינה פרטיה. כל הרעיון הוא, שדבר זה לא יהווה פרטיה, אלא נכוי או הקלה הכלולה בפערכת טס הכנסה. אם ניתן לשר האוצר לשחרר את הרווח, או הרווח המכוצע, לא יהיו אותם הספקות שהביע טר נפתלי. אם ער האוצר לא יסכים לכך, אני בעד הסגנון המוצע, לכרות העובדה שאני כותף לפקפוקים.

היור' ד. צ. פנקס: קשה לבנות את ההקלות כדי לעודד את הייצוא רק על הרוחים מן העסקים טטס, כי עסקים אלה, בחלקם הגדול, מביאים הפסדים ולא רווחים. בטקסמיל לוחצים על בעלי התעשיות לטווק 50% מן התוצרת, וטבטיחיים לאפשר להם לסכור בארץ במחיר יותר גבוה, כדי לכסות את ההפסדים מן הייצוא. ייצוא הקסור עם פרדסנות עלול לתת רווח. אצל פרדסן שהוא רק פרדסן, יהיה החישוב קל, אולם החישוב אצל פרדסן שהוא גם דק פרדסן, יהיה קשה יותר, כי הוא יוכל לסדר את עניניו כך, שיהיה לו רווח מדומה גדול מן הפרדס. במקצוע היהלומים הולכת התוצרת ברובה לייצוא. המצב בענינים אלה אינו קל. אם ברצה להכנס לפרטיים, נצטרך להקדיש לענין זה ליחה יותר ארוכה. אפשר לקבוע את היקף הייצוא כחוק כל העסקים, ולהוריד את טס ההכנסה בדרגה טטויסת. אם מפעל מוציא לחו"ל חלק מתוצרתו, וטוכר בארץ את חלקה האחר, יש דרכים טובות לחשב את אחוז הרוחים שיהיה משוחרר טטס. לדעתי יש רק אפשרות אחת, והיא לכתוב שהפיטור מהטס ייעשה במקנות או ע"צו, לפי החלטת ועדת הכספים. אפשר, כטובן, לתת לשר האוצר ייפוי כוח לעשות בעצמו את הדברים; אולם, חשבתי שמוטב שאנו נאיה שותפים לענין זה.

ד"ר י. בדר: אני מציע לקבל את כל הענין לסנה אחת. בעוד שנה יבוא האוצר טוב בהצעה, ואז תהיה לנו אפשרות לדרון על סמך הנסיון.

ט י כ ו ם : הועדה מחזור להצעת האוצר בהסמך הדיונים.

= = = = =

הישיבה ננעלה בשעה 12.40